

Odluka:

VSRH Rev 1176/2010-2

Zbirni podatci

Broj odluke: VSRH Rev 1176/2010-2

Datum odluke: 11.12.2012

Naziv dokumenta: sudska odluka

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Odluka

Broj: Rev 1176/10-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu u vijeću sastavljenom od sudaca Ivana Mikšića predsjednika vijeća, te Jasne Guštek članice vijeća, mr. sc. Lucije Čimić članice vijeća, Jasenke Žabčić članice vijeća i sutkinje izvjestiteljice i Dragana Katića člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja-protutuženika D. F. iz O., koga zastupa punomoćnik Z. R., odvjetnik u O., protiv tuženice-protutužiteljice A. F. iz O., odlučujući o reviziji tužitelja-protutuženika protiv dijela presude Županijskog suda u Virovitici broj Gž-762/09-2 od 18. veljače 2010., kojom je djelomično potvrđena i djelomično preinačena presuda Općinskog suda u Slatini, Stalna služba u Orahovici, broj P-2/09-96 od 20. srpnja 2009., u sjednici održanoj 11. prosinca 2012.,

pre s u d i o j e:

Prihvaća se revizija tužitelja-protutuženika, preinačuje se presuda Županijskog suda u Virovitici broj Gž-762/09-2 i presuda Općinskog suda u Slatini, Stalna služba u Orahovici, broj P-2/09-96 od 20. srpnja 2009. u dijelu toč. III. prvostupanske presude te u odluci o troškovima postupka i sudi:

Odbija se kao neosnovan tužbeni zahtjev koji glasi:

"Nalaže se tužitelju tuženici isplatiti kunsku protuvrijednost iznosa od 47.063,48 EUR prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan plaćanja sa zakonskom zateznom kamatom tekućom od 1. travnja 2005. do isplate u roku od 15 dana."

Svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Obrazloženje

Prvostupanjskom presudom utvrđeno je da je tuženica-protutužiteljica (dalje: tuženica) suvlasnica u 1 dijela više pokretnina poblježe određenih u izreci presude (toč. I. izreke); naloženo je tužitelju-protutuženiku (dalje: tuženiku) da tuženici preda u posjed više pokretnina poblježe određenih u izreci presude (toč. II. izreke); tužitelju je naloženo da tuženici isplati kunsku protuvrijednost iznosa od 47.063,48 EUR prema srednjem tečaju

Hrvatske narodne banke na dan plaćanja sa zateznom kamatom tekućom od 1. travnja 2005. do isplate (toč. III. izreke); naloženo je tužitelju da tuženici isplati 6.800,00 EUR (toč. IV. izreke); odbijen je protutužbeni zahtjev za utvrđenje da je tužiteljica suvlasnica u 1/2 dijela poslovnog udjela u trgovačkom društvu P. d.o.o. iz O., nominalne vrijednosti 1.467.800,00 kn, a koji iznos odgovara veličini temeljnog uloga osnivača D. F. (toč. V. izreke) te je naloženo tužitelju da tuženici naknadi troškove postupka u iznosu od 10.475,37 kn (toč. VI. izreke).

Drugostupanjskom presudom djelomično je odbijena žalba tužitelja i potvrđena prvostupanjska presuda u dijelu u toč. III. i VI. izreke te je djelomično preinačena prvostupanjska presuda u dijelu u toč. IV. izreke te je naloženo tužitelju da tuženici isplati kunsku protuvrijednost iznosa od 6.800,00 EUR prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan isplate.

Protiv drugostupanjske presude u dijelu kojim je odbijena njegova žalba i prvostupanjska presuda potvrđena u dijelu u toč. III. i VI. izreke tužitelj je podnio reviziju zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i zbog pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže da ovaj sud ukine nižestupanjske presude u pobijanom dijelu i predmet vrati u tom dijelu prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Na reviziju nije odgovoreno.

Revizija je osnovana.

U povodu revizije iz čl. 382. st. 1. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07 i 84/88 - dalje: ZPP) revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u onom dijelu u kojem se ona pobija revizijom i u granicama razloga određeno navedenih u reviziji, pazeći po službenoj dužnosti na pogrešnu primjenu materijalnog prava i na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 8. ZPP (čl. 392.a st. 1. ZPP).

Suprotno tvrdnji tužitelja nije nižestupanjskim presudama počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP. Budući da nije nađena ni bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 8. ZPP, nije osnovan revizijski razlog bitne povrede odredaba parničnog postupka.

U revizijskom stadiju postupka predmet spora je zahtjev za isplatu kunske protuvrijednosti iznosa od 47.063,48 EUR, a na ime "polovine novčanog iznosa koji čini razlika, odnosno povećanje tržišne vrijednosti poslovnog udjela tužitelja u Trgovačkom društvu P. d.o.o. iz O., nominalne vrijednosti 1.467.800,00 kn, i to u vremenskom razdoblju od dana osnivanja iste tvrtke 18. lipnja 1990. do dana prestanka bračne zajednice stranaka 1. travnja 2005."

Kako proizlazi iz stanja spisa u ovoj pravnoj stvari predmet spora bilo je i utvrđenje suvlasništva tuženice na poslovnom udjelu upisanom u knjizi poslovnih udjela na tužitelja u trgovačkom društvu P. d.o.o. iz O..

Prvostupanjskom presudom protutužbeni zahtjev tuženice za utvrđenje suvlasništva na poslovnom udjelu je odbijen, a presuda je u tom dijelu postala pravomoćna i nije pobijana revizijom.

1 i II-stupanjski sud

Protutužbeni zahtjev za isplatu kunske protuvrijednosti iznosa od 47.063,48 EUR prihvaćen je uz obrazloženje da imovina koju su stranke stekle radom za vrijeme trajanja bračne zajednice predstavlja njihovu zajedničku imovinu, pa da, iako poslovni udjel tužitelja u trgovačkom društvu P. d.o.o. nije bračna stečevina i ne može biti predmetom podjele, povećanje njegove tržišne vrijednosti tijekom trajanja braka stranaka nedvojbeno predstavlja novostvorenu imovinu stečenu tužiteljevim radom, koja je stoga bračna stečevina stranaka.

Utvrđenje prvostupanjskog suda o povećanju tržišne vrijednosti poslovnog udjela tužitelja i izraženo pravno shvaćanje prvostupanjskog suda o tome da povećanje tržišne vrijednosti poslovnog udjela predstavlja bračnu stečevinu u cijelosti je prihvatio drugostupanjski sud.

Izraženo pravno shvaćanje je pogrešno.

Poslovni udio je skup članskih prava i obveza koji se stječe unošenjem temeljnog uloga u društvo te se, ako u društvenom ugovoru nije drugačije određeno, određuje prema veličini preuzetog temeljnog kapitala (čl. 409. st. 1. Zakona o trgovačkim društvima ("Narodne novine", broj 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03 i 107/07 - dalje: ZTD). Vrijednost poslovnog udjela može se izražavati kao nominalna (ona koja odgovara iznosu temeljnog uloga na temelju kojeg je stečeno članstvo); kao stvarna vrijednost (vrijednost koja bi pripadala članu društva u slučaju likvidacije društva i namirenja svih obveza društva) i kao tržišna vrijednost (vrijednost koja osim stvarne vrijednosti obuhvaća i mogućnost stjecanja dobiti u budućnosti. Nominalna vrijednost poslovnog udjela odgovara temeljnom ulogu, dok su druge dvije vrijednosti ovisne o brojnim čimbenicima, pa između ostalog i o uspješnosti poslovanja društva.

Imovinu, pa tako i zajedničku imovinu bračnih drugova, može predstavljati samo poslovni udjel, kao samostalna pravna kategorija, a eventualne razlike između nominalne vrijednosti poslovnog udjela i njegove tržišne vrijednosti ne predstavljaju

posebnu pravnu kategoriju koja bi mogla biti predmet utvrđenja u braku stečene imovine.

Član društva različit je od poslovnog udjela, kao skupa članskih prava i obveza, pa se rad člana društva (fizičke osobe) u društvu i za društvo ne reflektira na njegov poslovni udio ni na njegovu vrijednost.

Prema odredbi čl. 248. Obiteljskog Zakona ("Narodne novine", broj 116/03, 17/04, 136/04, i 107/07 - dalje: ObZ) bračna stečevina je imovina koju su bračni drugovi stekli radom za vrijeme trajanja bračne zajednice ili potječe iz te imovine. Imovina koju bračni drug ima u trenutku sklapanja braka, ostaje njegova vlastita imovina. Vlastita imovina je i imovina koju je bračni drug stekao tijekom bračne zajednice na pravnom temelju različitom od navedenoga u čl. 248. ObZ (čl. 253. ObZ).

Budući da je pravomoćnom presudom odbijen protutužbeni zahtjev za utvrđenje suvlasništva tuženice na poslovnom udjelu upisanog u knjizi poslovnih udjela na tužitelja, poslovni udjel, neovisno o tome postoji li razlika između njegove nominalne i tržišne vrijednosti, predstavlja vlastitu imovinu tužitelja.

Tužitelj je radom u društvu i za društvo, kao i svaki drugi radnik, mogao ostvarivati plaću ili neke druge naknade, te bi imovina stečena tim sredstvima predstavljala u braku stečenu imovinu u smislu čl. 248. ObZ. Na takvoj činjeničnoj osnovi, međutim, tuženica ne temelji tužbeni zahtjev.

Slijedom iznesenog, budući je materijalno pravo iz čl. 248. ObZ u nižestupanjskim presudama pogrešno primijenjeno pravo, valjalo je na temelju čl. 395. st. 1. ZPP prihvatiti reviziju, preinačiti nižestupanjske presude u pobijanom dijelu te odbiti tužbeni zahtjev za isplatu kunske protuvrijednosti iznosa od 47.063,48 EUR.

Nakon preinačenja pobijanih presuda stranke su podjednako uspjele u parnici pa je na temelju čl. 166. st. 2. i čl. 154. st. 2. ZPP odlučeno da svaka stranka snosi svoje troškove.

U Zagrebu, 11. prosinca 2012.

Predsjednik vijeća:
Ivan Mikšić, v.r.